

Dut enjignà per la Marcialonga 2014

Presentata martedì scorso a Trento la quarantunesima edizione della Marcialonga. Al via da Moena, domenica 26 gennaio, 7.773 atleti. Come da tradizione, foltissima la rappresentanza nordica.

Prejèntèda en mèrtesc a Trent, desché da tradizion, la Marcialonga 2014 (la numer 41), che è semper la la reina de la classiches de passlonch. Al via, da un chert passà les 8 da doman de en domenìa 26 de jené, alò dal gran pian de Moena, sarà passa 8000 scric ite, con na gran sona de atlec' nordics. L'percors é chel de semper: 70 km da fèr a pass alternà enlongia la doi valèdes de la Veisc. La festa de prejentazion di atlec' la sarà a Ciavaleis da les 6 domesdi de n sabeda. A vincer l'an passà l'é stat l norvegesc Aukland e la svizra Boner, e per chel che vèrda i atlec azzurri, bela endesfida sarà chet an anter Debertolis e Florian Kostner da Urtjei, ma bie rejultac' podessa fèr ence Bonaldi, Morandini, Carrara, Martinelli. Ence chest an les sarà depiù la manifestazions da cornisc: via per la sabeda, e vedù ence l bel

ejit de la passèda edizion, sarà la "Marcialonga Story": na sort de viac' tel passà de la garejeda, per na competizion da fer con ski, erc' e mondures da zacan. No mencerà dapò la "Minimarcialonga" per i mendres e la "Marcialonga Stars" per VIP che se dèscjù tel sostegnir la "Lia Taliana contra i Tumores" LILT. E sarà ence i volontadives de la Crousc Checena de Fascia a la edizion de chest an de la Marcialonga. Nia demò desché esperc' del socorsc de prescia, ma desché partezipanc a la classica de passlonch. I sarà più a visa de 9 (6 de ic e trei de eles) a tor pèrt. L fin l'é chel de recorder l cedeane da la Pruma Convenzion de Ginevra, stata ai 22 de aost del 1864. L'é chesta la pruma cordanza anter nazions per miorer la condizions dei feris sul ciamp de batalia. Chest era stat l prum

Valentina Monsorno, la Soreghina 2014

arà ence un russoch de socors, en cajo de besen. La Marcialonga, la gran classica de passlonch de 70 km donca, metuda ite tel circuit de la Worldloppet, l'é ence na gran festa del sport con colores de depiù nazions. E per speter la Marcialonga, l paisc de Vich à endrezà na sera particolera, la Vigoloppet.

L'event l sarà en vender ai 24 de jené a peèr via da les 9 da sera. Sarà l met de proer i ski da passlonch su na streca de neif enjigneda al dò tel zenter de paisc, e no mencerà musega e cerces de magnadives.

m.d.

CIMBRO

Reng, snea, sunn: bo izta dar bintar?

di Andrea Zotti

L'inverno è ormai cominciato da un bel po' ma gli Altipiani Cimbri sembrano essere l'eccezione in Trentino: la neve cade raramente, le piogge sono invece abbondanti, le temperature si alzano e si abbassano all'improvviso. Quali sono allora le soluzioni per chi con la neve ci lavora? Molte sono le alternative possibili che la terra cimbra offre in questa stagione.

Parirtaz a tage vo djenàro, in pon von bintar, disar? Odar parirtazaz mearar ummadar von sèlln tang vo aprile balda aubakhsn di tütscharla pa laitm nidar? 'Z iz boll bar ke 'z bèttar hatt hërta getànt bazzez hatt geböllt, ma haür vorsteabarz pròpio nemear. 'Z soinda plètz bo 'z hatt gesnibet azpe 'z nia iz vürkhennt in dise lestn djar; da gekhennate statt vo Cortina d'Ampezzo, au in da obar provintz vo Belun, untar di Boinichtn iz insinamai gestànt auzgehakht un àna liacht vor a par tang, asò vil hattz gehatt gesnibet. Vil hattz no gesnibet in Sunntal, ma

sinamai in Nonestal o sin kuase züntrest in tal, umme di simhundart metre hòache. Aft ùnsar Hoachebene, anvetze, hattz o àgeheft ettlane vert z' snaiba ma dòpo balzesan hatt gehatt gemacht a zbuantzekh zentimetre izzese hërta gedjukht in bonätza. Azpe dar hatt khòtt an sàntzta pasàrt dar gekhennate metereologo Luca Mercalli boda iz khennt zo reda atz Lavrou, gloabet nèt ke umbrómm durch in Mèrika izta herkhennt a sòttadar

schüaladar vrost – mearar baz draitzekh untar zèro – billz soin gemuant ke 'z bèttar richteze un di bèllt darbèmpitze mindar, ma lai ke 'z izta mearar enerdjia in air: vo dise vür bartma hãm gântz khalt odar gântz barm. Di schientziètt, azpe Luca Mercalli, haltn ke da gântz luft umme di Earde bart khemmen hërta bermar un, azpadar da nèt leng an sèprentz iztada nicht guatz zo impaitanen. Sòtt plin, azpe in dise tang, auvar ka üs

sekmase lai ka herbest un spet ka lãngez: bar bizzan nèt bazta drã iz zo khemma vür, bida di Earde iz drumauz zo khemma hërta bermar azpe sa khòn odar bida hërta auzizgevallt, a tiabas a bötta, a bintar asò, ma 'z iz sichar a groazar schade vor bem affnan bintar voll snea macht kunt 'z arbatada. Furse izta khennt di zait zo pensàra bia ma mage machan turismo un rüavan zuar di laüt balda nèt iz snea o. 'Z bart nèt soin dèstar, vil hãmz nonet vorstànt,

ma Lusérn izzese furse sa gelekk aft disan bege umbrómm di naüing staigela boda soin khenn gemacht in vorgännate summar un di sèllnen boda bartn khemmen hergrichtet in summar boda khinnt, gian pròpio nã ditza: vil laüt defatte soin zuarkhennt pròpio zo macha na khear pa balt inn, àna snearoaf o magare, lai à pinn pèrkschua, nã in tritt von Sambinélo, von Per un in staige vodar Stòrdja.

S kajag

Bou a vòrt s kajag ist gaben tsechen abia an normal vurm za gea' envire petn lem, an vurm za hom mear moglechket za èssn, hait ist a vrait, eppes as de lait mòchen s ver za vertrain se de zait. De vicher as de tea'tn kemmen bol gèssn, ober s ist nèt tsechen abia an vurm za lem pesser. S hòt ber as s ist keing s kajag, avai men secht de vicher abia toal va de Bèlt ont abia s hòt lait as lem tantn miasn hom de moglechket de vicher aa za lem. Ober s ist bor aa as de vicher kemmen Schubet vil ont de meing trong scheilena krònken

umadum oder rovinianr de acker oder de bisn as de lait prauchen ver en sai' lem. Jagerer en inger Tol s hòt er vil ont de sai'n s ver a sai'nega vrait. Za tschbinnen en drau, zan leistan, schaug se za hòltn schea'ner, sauberer ont sicherer de umbèlt. Za kemmen jagerer, de doin lait, hom studiart, hom schbitz avai de miasn verpai gea' en a por esam. De bissn bos as de hom za tea' ont abia... S ist za song aa as de vicher sai' nèt olla za teatn. Abia der oarhu', der horjoch, der hennenvouglt ont òndra aa sai' verpoutn. De vicher as men

meicht teatn sai' der reach, der hirsch, der vucks, der spilhu', der hos, der gamps ont òndra veigln ont òll oa'n van doin vicher hom a rèchtega zait, mear bos ònder geat men en herbest ont binter as kajag. Òll jagerer hòt der sai' reach za teatn, an jor bart er hom an mōnnlech, an jor a baiblech ont an jor s kitzl. Asou òll oa'n hòt de moglechket za teatn an schea'n. Hirsch s hòt er minder en Tol, alura meicht men der teatn oa'n òll dorf. Ver haier s kajag ist garift ont ver derbail de vicher as sai' nou umadum miasn lai schaug za erlem der binter. Chiara Pompermaier

